

3,5 km

Wandelroute in centrum
van Reek

Gratis
folder

Komwandeling Reek

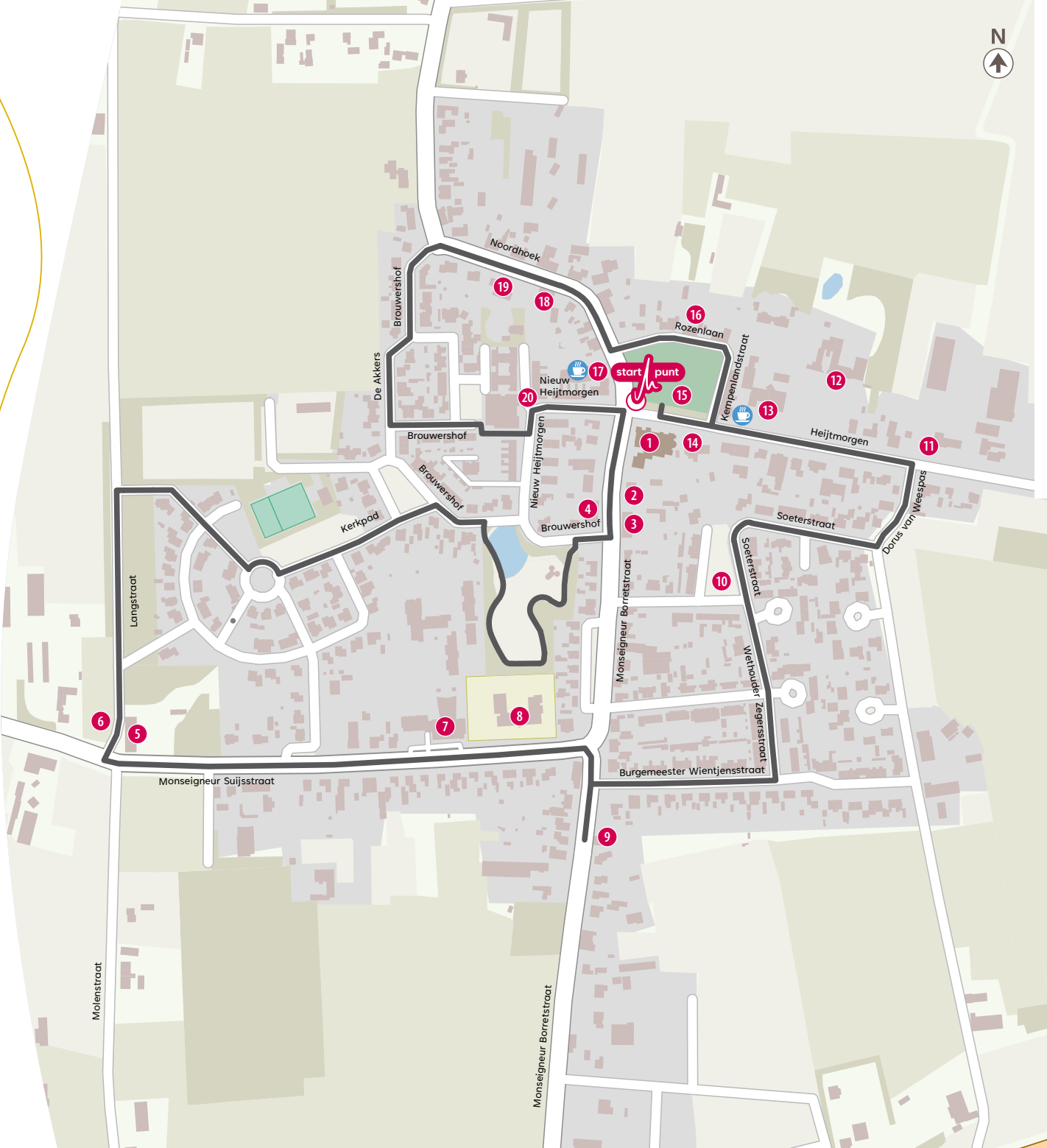

Je zult kennis maken met de vele monumentale panden waar dit Brabantse dorp rijk aan is. Ze zijn kenmerkend voor de welvaart die het dorp vanuit vroegere tijden heeft gekend. De oude lindebomen zijn beeldbepalend voor het oude centrum van Reek. De route wordt aangegeven door middel van borden met zwarte pijlen (▶).

Streek om te zijn

Start de wandeling op het kruispunt Nieuw Heijtmorgen, Heijtmorgen, Noordhoek. Daar bevindt zich tegen de kerkhofmuur de kaart van het wandelroutenetwerk Landerd. Op dit kruispunt stond het raadhuis van Reek. Het werd gebouwd in 1884 en heeft dienst gedaan tot 1942, toen de gemeente Reek werd samengevoegd met de gemeente Schaijk. Op het balkon prijkte het gemeentewapen met de letters RRR (Reek Religioni Regi), wat betekent: Reek voor God en Koning. Vanaf het balkon had men een prachtig zicht op de lange lindelaan. Vandaar de naam Reek Lindendorp.

- 1 We beginnen de wandeling bij de R.K. kerk te Reek de “St. Antonius Abt.” Meteen na zijn benoeming in 1924 begon Pastoor Xavier Smits met de bouw van een nieuwe kerk in Neo Romaanse stijl. In Nederland zijn er maar een paar kerken in deze stijl gebouwd. In de kerk staat een doopvont uit ± 1450. Dit doopvont komt, evenals een paar oude houten beelden, uit de voormalige kerk, die op het kerkhof stond.

We gaan nu de Monseigneur Borretstraat in en volgen deze. Monseigneur Borret, geboren in 1751, opgegroeid op kasteel Bronkhorst te Velp, wordt in 1774 tot priester gewijd en in 1778 benoemd als pastoor te Herten (Limburg). Wegens zijn weigering de eed van gehoorzaamheid af te leggen aan de republiek wordt hij op bevel van Napoleon veroordeeld om verbannen te worden naar Cayenne. Hij vlucht naar het veilige Land van Ravenstein en wordt in 1809 benoemd tot Pastoor van Reek. In 1830 wordt hij benoemd tot Apostolisch Vicaris van het Land van Ravenstein en Megen. Hij blijft tot zijn dood in 1839, in Reek op Monseigneur Borretstraat 5 wonen. Hij laat vele aantekeningen na die in het parochiearchief nog te vinden zijn.

- 2 Monseigneur Borretstraat 5 (Oude Pastorie annex Broederhuis). De voormalige boerderij uit de negentiende eeuw had tot 1926 dienst gedaan als pastorie. Pastoor Xavier Smits had de Broeders van Sint Jan Baptist de la Salle gevraagd het onderwijs in zijn parochie te verzorgen. De broeders vestigden zich in 1927 in dit pand. De broeders gaven les op de jongensschool. In 1950 zijn de broeders vertrokken. Het huis is verschillende malen verbouwd en prachtig gerestaureerd. Het wordt nu particulier bewoond.

- 3 Monseigneur Borretstraat 7 en 9 (het Smitshuis). In dit huis begonnen de gebroeders Nicolaas en Franciscus C. Smits met het bouwen van de beroemde Smits-orgels. Franciscus begon als bijenwasbleker in de wasblekerij annex kaarsenmakerij van zijn vader, die ook in dit pand gevestigd was. Maar al gauw ging hij zijn broer helpen met orgels bouwen. Nicolaas overleed op veertigjarige leeftijd en werd Franciscus de beroemdste orgelbouwer van de familie. Ook W.J. Smits, de latere pastoor van Reek, musicus en componist van de “Reekse Missen”, werd in dit huis geboren. Het huis dateert uit 1789. Let op de voordeur met gesneden bovenlicht waarin een orgel is verwerkt. Let u ook op het Smits-monument voor het Smitshuis, gemaakt door kunstenaar René van Seumeren (1923-1989). Meteen aan de rechterzijde ziet u het oude Brouwershuis.

- 4 Monseigneur Borretstraat 14 (voormalige Brouwershuis). Net als ieder dorp had Reek ook een eigen bierbrouwerij. Rond 1800 was Sebaldus Boeracker de eigenaar van de Brouwerij. Later was Franciscus A. de Vocht bierbrouwer en daarnaast ook burgemeester van Reek. Het Reekse bier heette “Klavertje Vier”. Dat de wijk achter dit gebouw “Brouwershof” heet is nu ook te begrijpen.

Ga nu rechtsaf de Brouwershof in en sla meteen linksaf het hertenkamp in, vóór de voliëre langs en loop een rondje door het hertenpark en dan kom je weer uit in de Brouwershof.

Ga nu linksaf en houdt links aan. Nu kom je uit op het Kerkpad. Vroeger liep men via dit pad vanaf “de Straat” (Schaijksestraat), bij het Kruis langs de weg, door de velden achter de bierbrouwerij door naar de kerk.

Bij de rotonde rechts aanhouden. Je komt nu in de Rosmolen. Een rosmolen is een molen, waarbij de aandrijvingskracht wordt geleverd door o.a. een paard. De rosmoutmolen was een kleine in goede staat verkerende molen, gebruikt voor de bierbrouwerij hier in Reek.

Bij de kruising rechtdoor, dan kom je uit in de Langstraat. Hier ga je linksaf. Deze straatnaam werd anno 1624 de “Pulskens stech” of Peulstersteeg genoemd. Later is de naam veranderd in Molenstraat, recht lopend vanaf de Reekse molen naar de Helstraat.

5 Aan het einde van de Langstraat zie je aan de linkerkant “de Schimmelhoeve”. Dit voormalige landbouwershuis was vele jaren een kruideniers-, bakkers- en manufacturenzaak. Bij dit huis behoorden een grote schuur/stalling, tuin en een boomgaard met wel 150 vruchtbomen. Aan de voorzijde van het huis is de hijsinrichting (om meel naar de zolder te transporteren) nog te zien. Dit huis is prachtig gerestaureerd en heet nu de Schimmelhoeve, vernoemd naar de eigenaar. Meer informatie staat op het bijstaande paneel.

6 Aan de rechterkant staat een gietijzeren kruis langs de weg, op het bijstaande paneel kunt u hierover informatie vinden. Je slaat linksaf de Monseigneur Suijsstraat in. Deze straat is genoemd naar Mgr. Suijs, pastoor van Reek van 1887 tot 1923. Monseigneur Suijs is de grondlegger van het St. Jozefhuis te Reek. Hij wilde een gebouw stichten met het doel de ouden van dagen een onderkomen te bezorgen en een nieuwe meisjesschool te vestigen. Vroeger heette deze straat de Schutsboomstraat, vernoemd naar het Gilde van St. Barbara, waarvan de zilveren koningsschildjes nog bewaard zijn in Den Bosch. Het schieten gebeurde bij de schutsboom, ook wel schietboom genoemd.

7 In de Monseigneur Suijsstraat 10 was vroeger de kleuterschool gevestigd. In 1966 start Corrie Kersten in een vleugel van de basisschool een klein kinderkuis, wat uitgroeit in een school voor speciaal (primair) onderwijs “de Vlinder “. De Vlinder maakt onderdeel uit van Stichting Maashorst. Zij verzorgen onderwijs en ondersteunende activiteiten voor kinderen met gedragsproblemen. Hun missie: Samen ontwikkelen in veiligheid.

8 Op de Monseigneur Suijsstraat 6 bevindt zich de huidige basisschool De Kreek'1 (voorheen Bisschop Bekkersschool). Bisschop Bekkers vond het belangrijk dat iedereen goed onderwijs genoot.

Einde van de straat rechtsaf de Monseigneur Borretstraat in.

9 Op de Monseigneur Borretstraat 37 staat een paneel met de beschrijving van dit huis.

Linksaf loop je de Burgemeester Wientjesstraat in. Burgemeester W. Wientjes was de laatste burgemeester van de gemeente Reek. In 1942 zijn de gemeenten Reek en Schaijk samengevoegd.

De 1e straat ga je linksaf, de Wethouder Zegersstraat in. Lambertus Zegers was landbouwer en steenbakker in steenfabriek op Gaal. In 1938 vierde men het feit dat hij 50 jaar onafgebroken wethouder van Reek is geweest. Ook was hij medeoprichter van bijna alle plaatselijke verenigingen.

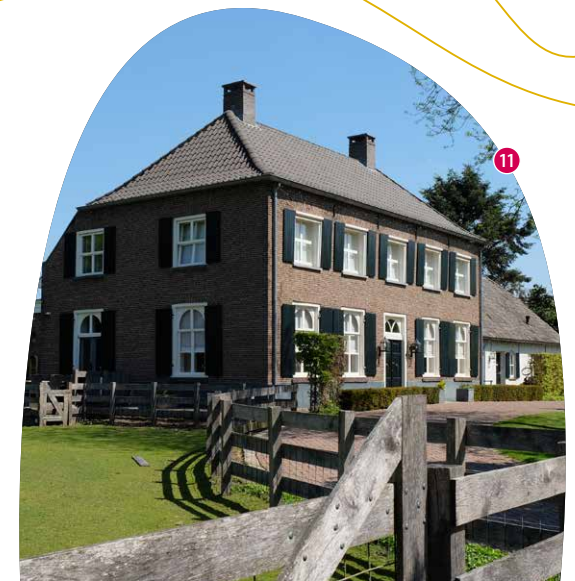
10 Aan de linkerkant is het Kennedyplein. Het Kennedyplein met bebouwing is aangelegd in de zestiger jaren. In 2001 heeft het plein een facelift ondergaan. Volg de waterloop op het plein tot aan de speeltuin. Hier staan enkele prachtige bomen die een mooi beeld geven en beschutting bieden.

Ga rechtsaf de Soeterstraat in. De kaart van Frederick Hendrik 1639 laat deze straat al zien. De Soeterstraat is een van de oudste straten van Reek. In de akte ver vóór 1700 komt deze naam al voor. Het wordt dan de “Suetstraetien” genoemd. De weg vormde een verbinding tussen de Heijtmorgen via de akkers met de Reekse heide.

Bij de T-splitsing links aanhouden. Dit stukje straat heet Dorus van Wees Pas. Dorus van Wees (1839-1916) was de enige Reekse zouaaf. Hij vertrok in 1866 naar Rome, vocht in het leger van de Paus en kwam, met vele medailles onderscheiden, na ruim twee jaar weer terug in Reek. Hij werd brievenaarder (postbode) in Reek en was een geëerd persoon, die vaak mooie verhalen vertelde.

11 Je komt nu in de Heijtmorgen. Recht voor je gelegen het pand waarin Vaex is gevestigd op Heijtmorgen 19. Een herenhuis, dat vroeger de “Hartjesberg” werd genoemd en behoorde aan (Henri) Smits, familie van de orgelbouwers. Toen de orgelbouwerij meer ruimte nodig had werd de bijenwasblekerij annex kaarsenmakerij, die bij de orgelmakerij was gevestigd, overgeplaatst naar de schuren op de “Hartjesberg”. In zo'n wasblekerij werden de lege bruine honingraten in de zon gebleekt, van vuil ontdaan, gesmolten en als blokken was verpakt en verkocht. Op de altaren van kerken en kloosters mochten alleen zuivere witte bijenwaskaarsen branden. De straatnaam Heijtmorgen is afgeleid van het toponiem Heytmorgen, land wat ten noorden van de Heijtmorgenstraat ligt. Een “morgen” is de hoeveelheid grond die de boer in een tijdsdeel (morgen) kon bewerken.

Op de Heijtmorgen loop je linksaf richting de kerk. De eerste Reekse Boerenleenbank was gevestigd in de woning aan de Heijtmorgen 17. Het is een woonhuis, met een boerenleenkamer, waar de zakelijke transacties werden gedaan. De boeren konden relatief goedkope leningen afsluiten en zo beter in hun bedrijf investeren.

12 Heijtmorgen 9, Het oude klooster. In 1828 werd den Oudhof (het witte gedeelte) gebouwd door H. Boeracker. De zusters van Nazareth kochten dit huis in 1858 en stichtten er een klooster. In het linkergedeelte (hoge ramen) was een bewaarschool en een naaischool gevestigd. In 1965 zijn de zusters uit Reek vertrokken en is het gebouw een particuliere woning geworden, waar in zich nog steeds de mooie monumentale kapel bevindt.

13 Heijtmorgen 5, Huize St. Joseph is in 1918 gebouwd als onderkomen voor de ouden van dagen en meisjesschool. De zusters Franciscanessen uit Veghel namen de verpleging van de oudjes en het onderwijs aan de meisjes op zich. In de voorgevel van het huis zijn 4 wapens ingemetseld, onder andere het Wapen van Reek in de linkerbovenhoek. Het diende eerst als bejaardencentrum maar werd later verbouwd tot verzorgingshuis voor (bejaarde) zusters Franciscanessen. In het gebouw tussen Heijtmorgen 1 en 5 was vroeger een meisjesschool annex gymzaal. De zusters hebben begin 2000 het klooster verlaten. Het gebouw is nu in particuliere handen.

14 Als je nu omdraait en naar de overkant van de straat kijkt naar het bovenlicht in de voordeur van Heijtmorgen 2 zie je hier een glas-in-lood raam van het voormalige café "De Kleine Elft", dat vroeger aan de Bossche Baan gelegen was. Op de afbeelding staan 2 borrelglasjes en een korenhalm in het midden.

15 Het kerkhof van Reek (Heijtmorgen 1). Voordat u bij het monumentale kerkhof bent komt u langs het voormalige Koetshuis waar is sinds 2020 restaurant Linde is gevestigd. Een ieder die het kerkhof wil bezoeken wordt geacht de nodige eerbied te tonen. Historisch gezien is het kerkhof een van de oudste plaatsen van Reek. We weten zeker dat vanaf ± 1450 onze overledenen op deze plaats begraven worden. Er stond toen al een kapel die een aantal keren uitgebreid werd. Omstreeks 1740 werd een toren aan de kerk gebouwd. Toen was het kerkhof nog omgeven door een aarden wal. Onder leiding van Pastoor Tibosch bouwden de parochianen tezamen een nieuwe kerk die in 1803 plechtig ingewijd werd. In 1816 werden 200 lindebomen op het kerkhof geplant. Zij vormen nu de prachtige laan langs de kerkhofmuur en de beukenbomen geven aan waar de oude kerk stond. Deze kerk is in 1926 afgebroken, daarbij is het beroemde Smitsorgel, dat in deze kerk stond, helaas verloren gegaan. Langs de muur aan de rechter achterzijde staat een oud gietijzeren kruis met corpus, daaronder een wapenstein uit 1500 en een grafkruis uit 1703. Tegenover deze wapenstein bevindt zich het graf van architect Jan de Jong (1917-2001). Het graf is uitgevoerd in Bossche School stijl met een zadeldakachtige vorm, die rust en harmonie uitstraalt.

Vóór het kerkhof ga je rechtsaf, de Kempenlandstraat in. Deze steeg liep vroeger naar het achterliggende land, genaamd de "Kemp". Achter de kerkmuur sla je linksaf de Rozenlaan in.

16 Rozenlaan 7. Je staat nu voor een prachtig statig huis, door de Hr. Kupers is gebouwd. Hij kwam samen met zijn 2 neven naar Reek, vanuit Amsterdam. Deze Johan Kupers is als organist aangesteld door de familie Smits, tevens was hij dirigent van het zangkoor en koster. Het huis valt op door de bijzondere architectuur en de druk versierde dakkapel met een rond uilegat en daarboven een houten ornament. De licht gebogen uiteinden van het dakveer en het ornament geven er nog wat "Jugendstil" aan. Ook de spekstenen gele rand in het huis valt op.

17 Vervolg je weg. Op de T-splitsing Noordhoek-Rozenlaan staat je tegenover het voormalige Bondsgebouw (pakhuis geopend in 1910). De benedenverdieping was voor de opslag van agrarische producten. De bovenverdieping diende voor bijeenkomsten en cursussen voor de ontwikkeling van de boeren. Ook de boerinnenbond maakte gebruik van de ruimte met onder andere een huishoudschool. In 1919 werd deze ruimte gebruikt door toneelvereniging "Kunst na arbeid", toneel voor 'heeren' in de avond en voor "dames" in de middag. In april 2018 is in dit pand een lunchroom geopend, genaamd "Onder Ons", met als motto: Van Boer tot Bord, Bijzonder genieten.

20 In de straat Nieuw Heijtmorgen staan woningen die gebouwd zijn in de Bossche School Architectuurstijl. Een belangrijk kenmerk van de Bossche School is de sobere vormgeving van de gebouwen. De verhoudingen worden met name bepaald door het zogeheten plastisch getal. Er wordt vooral gebruik gemaakt van beton, baksteen en hout. Jan de Jong was een architect die de principes van de Bossche School toepaste. Vervolgens komt u weer uit bij de kerk waar de wandeling begon.

Je loopt rechtsaf de Noordhoek in.

18 Noordhoek 25: Achter café “de Noordhoek” stond een windmolen genaamd “de Oliemeulen”. In de molen werd graan gemalen en de olie uit lijnzaad geslagen. Met de lijnolie werden koeken voor het vee gemaakt. Lijnzaad kwam van de boeren uit de omgeving. Helaas is deze molen afgebrand, het café was behouden gebleven. Inmiddels is “t Café” een particuliere woning geworden.

19 Noordhoek 27, dit huis dateert uit 1894. Cornelius de Haan trouwde op 60-jarige leeftijd met Betje de Bruin. Cornelius behoorde tot de notabelen van het dorp. Hij bezat 30 ha. grond (in de Heijtmorgen), het Haanse bos. Achter het woonhuis had hij een nieuwe stal laten bouwen, waarbij de mest in een goot achter de koeien terechtkwam, de zogenaamde groep. Het huis is later in stijl opgeknapt.

In de Noordhoek zie je diverse langgevelboerderijen, omgebouwd tot dubbele woningen. Nr. 2 en 2a, 8 en 10, 33 en 33a zijn hier goede voorbeelden van.

We vervolgen de weg tot aan Noordhoek 20. Bij het bankje gaan we linksaf de Brouwershof in, vervolgens rechts de Akkers aanhouden. Je hebt nu een mooi uitzicht over de lange akkers. Nu ga je de eerste weg links de Brouwershof in, rechtdoor langs het gemeenschapshuis “Het Wapen van Reek”. Je gaat linksaf en dan rechtsaf de Nieuw Heijtmorgen in richting de Kerk.

Er zijn **nog drie wandelingen** door het buitengebied van Reek. Info is te vinden op de informatieborden bij het startpunt. Een gratis folder is verkrijgbaar bij 17 en in ‘Het wapen van Reek’ nabij 20.

Streek om te zijn

Er is nog véél meer te beleven in Maashorst. Stel zelf je programma samen en check de agenda. Alle informatie vind je op www.exploremaashorst.nl.